

INCA REVISTA

Número 36

JULIOL 1994

Preu 250 Pessetes

XXè ANIVERSARI DE L'OBRA CULTURAL BALEAR
DELEGACIÓ D'INCA

Vidal, 5 entresol

SUMARI

- Portada XXÈ ANIVERSARI DE LA DELEGACIÓ DE L'OBRA CULTURAL BALEAR A INCA.
 Pàg. 3 UNA EXPERIÈNCIA ENCISADORA. Mar Oliver.
 Pàg. 4 TAULA RODONA SOBRE EL XXÈ ANIVERSARI DE L'O.C.B. A INCA. LLuís Maicas.
 Pàg. 6 LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA ARRIBA ALS RESTAURANTS D'INCA.
 Pàg. 7 XI JORNADES "EL PAÍS A L'ESCOLA". Antònia Amengual Morro.
 Pàg. 8 L'OBRA INQUERA DE L'ARQUITECTE GASPAR BENNÀSSAR. Pere Rayó Bennàssar.
 Pàg. 10 EL PAÍS A L'ESCOLA. Maria del Mar Llobera Colomer.
 Pàg. 12 EL DIRECTOR DE LA SALLE D'INCA REPRIMEIX L'ÚS DE LA NOSTRA LLENGUA.
 Pàg. 14 Entrevista: JAUME SANTANDREU, CAPELLÀ I POETA. Catalina Amer Vives.
 Pàg. 9 DE CA NOSTRA..., Jaume Gual Mora.
 Pàg. 11 V ENCONTRE DE TEATRE EN CATALÀ A L'ENSENYAMENT MITJÀ. Margalida Victòria Ramis.
 Pàg. 22 VI DOLÇ I PACIÈNCIES. Pere Xiroi.
 Pàg. 24 RESTAURACIÓ DELS CAPARROTS A INCA. "Violeta"
 Pàg. 26 RACÓ DE CUINA. Pere Massutí i Esperança Ramis.

INCA REVISTA

OBRA CULTURAL BALEAR

Delegació d'Inca
 Carrer Vidal, 5 entresol

Apartat 156
 7300 INCA

DIPÒSIT LEGAL PM 451-1986
 IMPRESSIÓ: TIRRENA, S.A.

La responsabilitat dels articles signats recau
 únicament damunt els seus autors.

Maquetació: En Joan & Co.(Revista MONTAURA)

Clavells
can Llorenç Rigol

Carretera Palma - Inca
 Telèfon 50 46 90

Es siurell

Carrer Llevant, 19
 88 00 86
 7300 Inca

CA'N
 XESQUET
 CAFE

Dureta, 6 88 06 58

HOMS *fotògraf*

50 57 63 Palmer, 8

SECTOR INCA

ATENCION AVERIAS

880077

TELEFONO EXCLUSIVO Y PERMANENTE
 PARA AVISO DE AVERIAS

Gesa
 Gas y Electricidad, S.A.

TAULA RODONA SOBRE EL XXÈ ANIVERSARI DE L'O.C.B. A INC

El passat dia vint-i-sis de maig tingué lloc, al Casal de Cultura, -l'antic edifici del Pes des Bessó, al carrer d'en Dureta, bellíssim abans de la seva insensata reforma-, el primer dels actes programats per a celebrar el vintè aniversari de l'Obra Cultural Balear a Inca. L'acte, organitzat per la nostra delegació, baix el títol genèric de "XXè ANIVERSARI, 1974-1994, vint anys de feina en català, passat i present", reuní un bon grapat de socis i simpatitzants que seguiren amb atenció i, a cops, amb emoció les paraules de les persones que hi intervingueren.

Per primera vegada es reunien, en un mateix acte, tots els antics presidents de la delegació d'ençà el 1974, excepte Jaume Crespí que per motius de salut no hi pogué assistir. A la sala d'actes, baix uns focus de justícia que fonien l'aire, presentà l'acte i conduí la xerrada Lluís Maicas. En la seva intervenció, Maicas parlà, sobretot, del futur

de la nostra entitat i defensà l'opció "d'una delegació viva i vital, activa, que, a més de defensar la cultura, faci cultura que es pugui defensar i desenvolupi projectes que es justifiquin per la seva qualitat i no per la seva militància".

Així mateix, intervingueren Maria Ferrer Vara, presidenta de la junta que fundà la delegació el desembre de 1974. Parlà, sobretot, de la il·lusió dels joves que formaren la junta i de les dificultats i entrebancs que patiren des de l'administració fins que el desànim els féu plegar. Imma Cortès, responsable d'informació en la junta presidida per Jaume Crespí, parlà de les activitats que es dugueren a terme durant el seu període i ressenyà la importància de la recuperació de les festes populars: organització de la primera "Rua" de la postguerra, revitalització dels foguerons de Santa Maria la Major i un llarg etcètera d'activitats.

En termes semblants s'expressaren els demés presidents. D'una banda ressaltaren l'actitud del col·lectiu davant les diverses situacions: els patètics darrers anys de la dictadura, la transició i la democràcia. Tothora han estat constants les reivindicacions per tal d'assolir la normalitat en l'ús de la nostra llengua, el català, i en la nostra cultura pròpia tantes vegades vexada o, en darrer extrem, folkloritzada. Jaume Armengol, Pere Rayó, Antoni Armengol, Pere Quetglas i Jaume Gual parlaren de les activitats més importants dutes a terme durant el període que presidiren les seves respectives juntes: des de cursos en català i de català a edicions ("Aproximació a la bibliografia d'Inca" i "Inca Revista"), exposicions, radio ("Cafè de Cultura"), mostres, recitals i conferències, classes de ball de bot i tot un llarguíssim seguit d'activitats que han omplert en gran mesura la vida cultural de la nostra ciutat.

Mercè Puig, actual presidenta de la nostra delegació i persona que, des de la seva vitalitat, fermesa i constància s'ha proposat reviscolar la delegació, donà les gràcies als assistents en una molt breu intervenció i ens encoratjà per tal de continuar la tasca de tirar endavant la delegació. Així mateix, Antoni Mir, president de l'Obra Cultural Balear, adreçà unes paraules als assistents en el sentit de palesar la feina que ens queda per fer a tots els que estimam aquesta terra per assolir un país normal en tots els sentits.

Finalment, una joveníssima violoncel·lista, Joana Gual, acompanyada al piano pel nostre consoci Miquel Gual, interpretà unes bellíssimes peces que entusiasmaron a tots els presents. Creiem sincerament que, des de la sensibilitat que demostrà, Joana Gual serà una gran artista d'aquest país.

Un trocet de coca casolana i un glopet de cava al local social posaren punt i final a aquest acte.

Lluís Maicas

EL SÍMBOL VEGETAL

Les fulles envolten la fruita que madura, i els nostres cors contemplen la joia que esperam; la llum, la pluja i el vent encar faran més pura la fruita que amb el temps tindrà color d'aram.

Oh dona consirosa que al meu costat medites sobre el misteri august del bategar vital, mira venir l'anyada que promet les collites, com a símbol diàfan del fruitar humanal.

BARTOMEU FORTEZA

**DEL PLAER DE LLEGIR
AL JOC D'ESCRIURE.
UNA TASCA QUE ENS
PREOCUPA A TOTS:
FER LECTORS**

LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA ARRIBA ALS RESTAURANTS D'INC

En una societat com la que ara ens envolta, els restaurants hi juguen un paper fonamental, sobretot com a mostrador del nostre país, atès el nombre de gent que diàriament hi passa. Aquest fet els col·loca en una situació, si més no, privilegiada en el procés de normalització de la nostra llengua.

Per això, des de mitjan mes de juny, el Servei Municipal de Normalització Lingüística, adscrit a l'Àrea de Cultura, Educació i Esports i comptant amb la col·laboració de l'Obra Cultural Balear d'Inca, porta a terme una campanya adreçada als restaurants de la ciutat. El cap del servei i la presidenta de l'OCB visiten, personalment i un per un, tots els restaurants i ofereixen, gratuïtament:

- Un vocabulari català-castellà-francès-anglès-alemany, amb el nom de begudes i menjars, amb instruccions per redactar una carta de restauració, amb un suplement de noms de plats típics de Mallorca, etc.
- La traducció o la normalització de la carta com també l'assessorament lingüístic que calgui.
- La supervisió lingüística durant el procés de canvi.
- Qualsevol altra tasca que estigui a l'abast del servei.

Aquesta iniciativa ha nascut amb la intenció d'incorporar a les seves cartes la versió en la nostra llengua dels plats i productes que ofereixen, com també incentivar l'ús del català en el món de la restauració. A més, alhora es pretén recuperar, en uns casos, i no deixar perdre, en altres, el nom de plats i productes típics de Mallorca, com és ara: *gató, escaldums, olives trencades, suspiros, trempó* i molts d'altres, tan característics de la cuina insular i tan representatius de la nostra gastronomia. El resultat esperat: poder demanar, normalment i habitualment, en la nostra llengua allò que vulguem menjar.

Per acabar, tot i que encara no és moment de fer-ne una valoració -ja la farem detalladament més endavant-, la campanya ha tingut gran acceptació entre els propietaris i encarregats dels establiments que hem visitat. A més, ha permès, d'alguna manera, establir un vincle de col·laboració entre els restaurants i l'Ajuntament, la qual cosa redundarà en benefici de l'ús social de la nostra llengua i usar-la és, indubtablement, signe de modernitat i de progrés.

Servei Municipal de
Normalització Lingüística

**LES ILLES BALEARS TENEN LLENGUA PRÒPIA.
EMPRAU-LA SEMPRE!**

XI JORNADES "EL PAÍS A L'ESCOLA"

Els passats 6 i 7 de Maig tingueren lloc a Salou les XI Jornades d'intercanvi "El país a l'escola". Allà ens trobarem joves d'arreu dels PPCC per tractar el tema d'aquest any: "El paper dels joves al nacionalisme".

Sota aquest títol es feren conferències, debats, xerrades, etc..De manera que tothom pogué expressar el seu punt de vista.

La primera ponència fou a càrrec del Sr. Josep Espar i Ticó, que amb les seves paraules va animar als joves a seguir endavant amb la tasca nacionalista tenint en compte el lema "La unió fa la força".

El mateix dia tingué lloc el lliurament dels premis del concurs de treballs, sobre "El paper dels joves al nacionalisme", que havien fet els alumnes. Una bona part dels premis fou pels treballs de les illes i dos d'ells per alumnes del Berenguer d'Anoia d'Inca. Margalida Victòria Ramis, Victòria Eugènia Martorell, Maria Mas, aconseguiren l'accèssit al 3r premi en la categoria de BUP i COU i Catalina Florit i Margalida Fonollar el 3r premi de la categoria 1r i 2n de BUP. L'enhora-bona a elles.

El dia següent es va fer una taula rodona on representants dels diferents punts dels PPCC explicaren la situació del nacionalisme al seu redol i quins eren els principals problemes.

Després es va fer la presentació dels treballs guanyadors seguida de debats tan al matí com l'horabaixa. Hi va haver tot tipus d'opinions, hi havia gent que ho tenia ben clar, d'altres no tant.

En els grups de debat es van treure les següents conclusions:

- Entre els joves hi ha molt poca informació i desconeixement cultural. Malgrat això ens començam a concienciar del nostre paper.

- El principal factor que uneix els PPCC és la llengua. A partir d'aquí la música, la TV, la premsa.

- És necessari que se segueixin organitzant actes per fer més forts els lligams: més jornades com aquestes, trobades universitàries, intercanvis entre grups, etc.

- Respecte al futur ens hem de mantenir fermes davant la nostra cultura sense recórrer a la violència.

Pens que aquestes Jornades són molt interessants tant per la convivència entre els joves com pels temes que es tracten.

És un lloc allà on la gent que té les idees clares pot anar i dir davant tothom el que pensa. I el que no ho té gaire clar a les Jornades pot aclarir molts dels seus dubtes sobre els PPCC i el nacionalisme. I tot això afegit a les estones que tenim per fer gresca, passar-ho bé i trobar noves amistats.

Des d'aquí vull animar a tots els joves d'instituts que l'any vinent participin en aquesta experiència tan engrescadora.

Antònia Amengual Morro

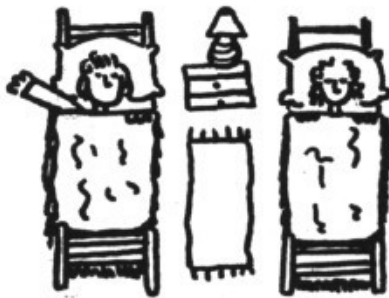
EL PAÍS A L'ESCOLA. Maria del Mar Llobera Colomer.

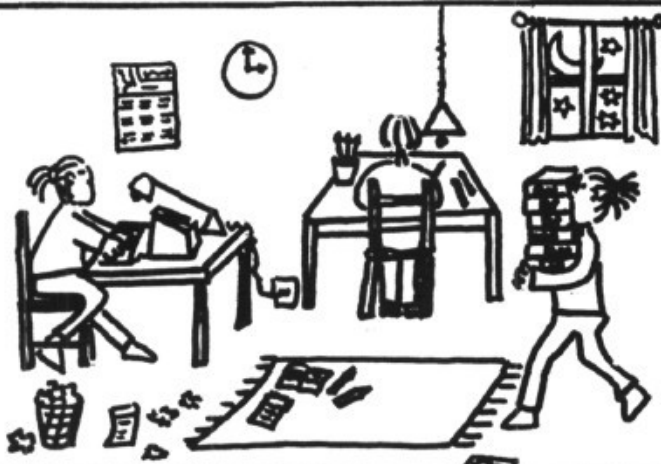
Un bon dia ens proposaren fer un treball sobre la llengua, ens agradà, era bona idea i els més treballadors es posaren a pensar.

I vinga treballar i ja ho podeu veure, n'hi havia que no anaven de feina.

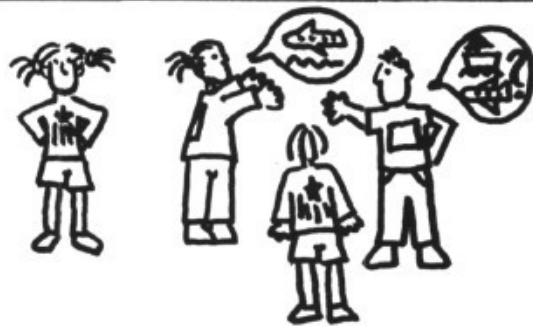
Havíem pensat de valent, estaven cansats però tranquils, feia dies que ja estava acabat.

Aquí teniu als més ganduls, varen esperar el darrer dia i ara a fer feina...

Be' al final tots el vam acabar, l'entre garem, era el torn dels professors.

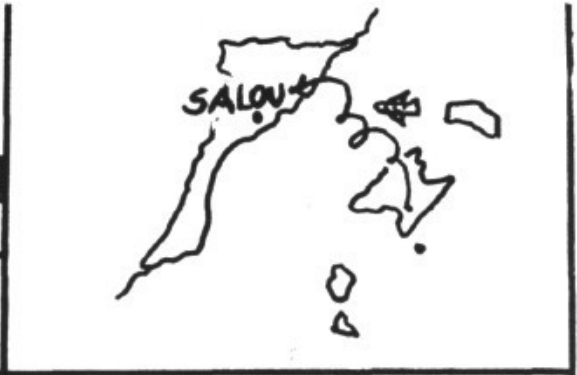
Realment ens feia il·lusió anar de viatge, no parlàvem d'altra cosa.

Enhorabona a tots els guanyadors. Estàvem super contents, ja ens posarem a contar els dies.

I orribà, semblava mentida
Ja hi erem, ja sentíem l'olor
de Catalunya, de Salou

I vinga hores d'autobus
però estavem emocionats
A la fi vam arribar.

Només arribar ja ho varem
celebrar

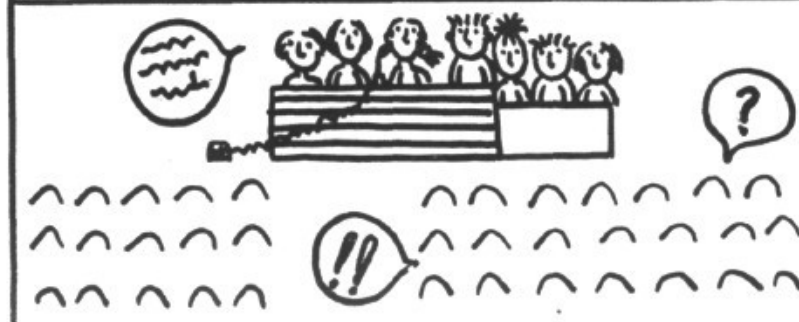

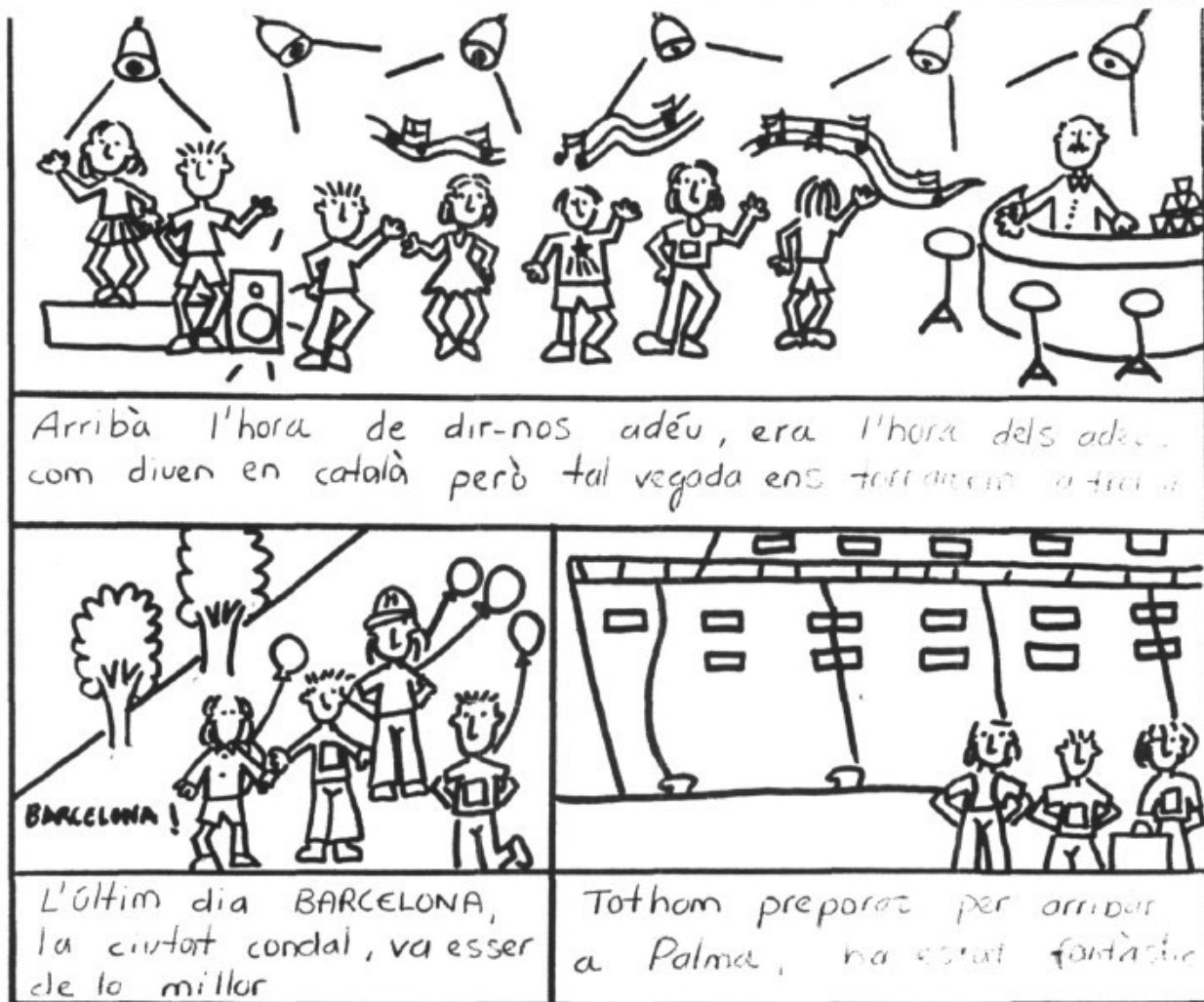
El més divertit era la nit, quina
marxa que hi havia...

Aquí teniu la part més
avotrida. No ho digueu molt

Després d'unes hores de relax. Aiii!
Torna'm-hi, tornei, El debat i l'hora
dels premis. VISCA EL BARÇA!

EL DIRECTOR DE LA SALLE D'INCA

REPRIMEIX L'ÚS DE LA NOSTRA LLENGUA.

Cronologia d'un acomiadament

Aquesta història comença a principis del passat curs escolar, quan un bon grapat de pares, convençuts de la necessitat de l'ensenyament en la nostra llengua, volia conèixer les perspectives del centre en aquest tema. El director contestà que la seva intenció era passar una enquesta als pares perquè triassin l'idioma en què voldrien fos impartit l'ensenyament als seus fills. Davant això els pares demanaren que, abans, s'informàs sobre les distintes alternatives a fi de poder fer una decisió enraonada i conscient. I aquí començà tot un rosari d'obstacles que, com veurem, ha acabat recentment amb l'acomiadament de la mestra na JOANA CANTALLOPS.

La proposta idò fou totalment rebutjada pel director per la qual cosa els pares demanaren a la junta directiva de l'APA que fos ella la que facilitàs la realització d'una reunió informativa per tractar aquesta qüestió. Els pares entregaren a la Junta Directiva més de 60 signatures sollicitant l'esmentada reunió i aquí arriba la següent trava, quan aquesta Junta delegà a la direcció del centre una responsabilitat que no gosà assumir tot i que legalment els pertocava.

Davant tantes dificultats, una part dels pares no resignats amb aquesta ineficaç gestió va cercar assessorament entre professionals de l'ensenyament i institucions

ENTREVISTA**JAUME SANTANDRIU**, CAPELLÀ I POETA. Catalina Amer Vives.

Capellà polèmic, i poeta. Creador des Refugi. Jaume Santandreu és una persona que no deixa indiferent a ningú i que va pel món amb la contagiosa humanitat de l'home bo i valent que sap molt bé que lluita pel que creu just. Creient rebel, afirmà que ell "Ha donat molts de disgusts a l'Església, però que l'Església l'hi ha donat pocs gusts".

Es tant el seu poder de persuasió, que els seus detractors, que n'hi ha per tothom, han de reconèixer que la seva tasca és digna d'elogi, quan no d'un respectuós silenci.

Poeta i escriptor brillant. Sermoner sincer i rotund, irritant per alguns, apassionant pels altres. Santandreu té el do de la paraula amb el valor d'estar regida pels fets, i convenç a qualsevol quan parla de marginació, fent que la societat se senti implicada perquè sap que en té part de culpa... I el nostre personatge, que estima l'home per damunt de totes les coses, instiga a qui ostenta el poder polític, militar, eclesiàstic, per posar-se sempre al costat dels de baix. És el seu privilegi.

Parlàrem amb ell de la seva obra social, de la seva obra literària i de la seva vida.

Què recordau amb més emoció de la vostra infància?

La compenetració absoluta que vaig viure des que vaig néixer fins els cinc anys amb la naturalesa, sobretot amb els animals del camp, fins el punt de deixar-se agafar. Record de forma molt especial na Claudia, una egua; i en Virat, un ca de bestiar. Si hi ha una força interior, seria la de les arrels

del camp, i un amor entranyable a la nostra terra. Jo he dit moltes vegades que sóc un conillet de camp.

Fill únic entre cinc germanes, això marca. Com éreu de petit?

El contacte directe amb la terra i el predomini d'un femení dins a ca nostra. La qual cosa explica molt que per damunt de tot, terra i dona han produït dins mi un predomini de sensibilitat. M'he sentit sempre molt estimat, i l'estimació sempre dóna una seguretat.

"Tota l'herència" és un aborronador poema dedicat al vostre pare. L'estimera, l'honradesa, la tendresa, és també herència seva?

Com passa sempre sovint a Mallorca, ca nostra és un matriarcat, i la tendresa estava representada per la part paterna. Mon pare era un home escalfadís. Una estreta de mà seva, marcava una fita. Era un home ocurrent i graciós, però per damunt de tot era un home bo. Seria molt difícil trobar-li un caire negatiu. Era un passador de pena, però en cas de tenir una espina se la clavava ell.

I Jaume Santandreu interpel·la a Déu: "Si tu ets com ell, Déu meu, vull missions amb Tu".

Com va sorgir la vocació religiosa?
Jo sol dir que vaig néixer capellà. Vaig començar al Seminari als 9 anys. Vaig dir missa als 22. Més que una influència familiar, era la influència d'aquell temps, i l'exemple d'un capellà que jo considerava

un sant. En tot i això ho vaig fer amb tot el meu coneixement. Jo als 10 anys era més home que ara. Jo crec que la pàtria de l'home és la infància i el que feim és tornar-hi sempre.

Jeroni Fito en el pròleg de "Els negres ajuden a fer fosca" va escriure: "Només li mancava anar a Àfrica. I veure els negres de prop. I fugir. Se'n va, viu, s'omple d'aire, paisatge, gent, i... torna. Ai, Déu meu quan torna!

Que va passar a la tornada?

El viure a una illa tan tancada com era en el temps d'en Franco, i d'un predomini absolut de l'església, la meva lliberació. Consider que una de les gràcies més grans que m'ha fet la vida, és conèixer el tercer món, i per tant, cada vegada que retornava era una empenta per cercar el tercer món d'aquí. Jo era com una ametlla tancada que

si no fos perquè el tercer món va trencar la clovella de tots els meus sistemes, mai no hi hagués pogut arribar.

L'any 1976 des de Gitongo, Jaume Santandreu escriví: "He de trobar una nova dreuera. Encara que sia un carrerany, un caminó. Una dreuera que em porti definitivament al poble, als d'abaix, als marginats del món. Mai més podré oblidar aquests camins. Els duré gravats a l'escorça del record. Per a sempre."

Devuit anys després, Santandreu continua essent, segons paraules dels marginats, el seu profeta, el seu líder carismàtic, el seu sant...

No crema aquest infern?.

Jo crec que l'amor és un equilibri dels egoïsmes, i tot perdura mentre compensa. Si això ha durat 18 anys és perquè ells m'han compensat. La pregunta podria ser a

estim i mor... des de la paraula i per la paraula. Som un enamorat, un drogadependent, un foll de la paraula i de tots aquells que la manegen amb bellesa i coratge. Per aconseguir la seva bellesa, la seva força, la seva expressivitat i la seva exactitud cerc i recerc, gir i regir els registres que guarden les persones, els llibres els diccionaris, les pregàries i les flastomies. Per a mi la poesia és la gràcia dels déus que retornen la salut mental per la màgia de l'enrampada estètica d'una paraula."

Podríeu viure sense escriure?

Sí. Però viuria coix. Escric perquè hi ha un Jaume que m'ho demana, i aposta, de vegades, hi ha gent que se sent una mica decebuda perquè cerca trobar en Jaume que coneix de defora, quan realment els llibres mostren un Jaume més profund, més envitricollat, més turmentat, més misteriós ...

Jo crec que l'obra de Jaume Santandreu defineix molt bé la seva personalitat. Els seus llibres són vius, directes, calents. Tot el que és més ell hi vibra amb força. Miguel Delibes va dir que la literatura podia canviar el món.

És cert?

Tot art, no tan sols la literatura, és l'expressió divina de l'home, val a dir l'expressió creativa, i per tant, de la mateixa manera que crea un món nou però fictici, un dia pot crear un món real. El canvi del món mai no vendrà des del poder, ni de la força, molt manco mai des de la violència, sinó des de la imaginació.

A Manacor, des de fa alguns anys, hi han nascut molts d'artistes. Per què creis que en el vostre poble es cultiven tantes "perles literàries"?

Jo crec que s'escriure és, com tot, contagiós, i podria dir que a Manacor l'hi ha tocat una pesta positiva, per contrarestar les altres pestes negatives.

En l'obra de Santandreu es troba molt sovint: tendresa, rampa, nissaga, nafra, estimera: "El que estim/ estim esser estimat". "Estim vol dir: em cas,/ em ferm/ i m'alliber/ em colg i combregam".

Us sentiu estimat?

Quan un parla molt d'una cosa no vol dir que la tengui, sinó que la desitja. Jo crec que hi ha molta gent que m'estima, però com a bon tímid, som molt desconfiat.

S'escriu per seduir?

Quan un escriu, bàsicament ho fa per comunicar-se, però com que aquesta comunicació ha de ser mitjançant l'estètica de la paraula, si no aconsegueix seduir és senyal de que és mal escriptor.

En la seva obra s'hi troba sempre Déu, omnipresent: "Si Déu ho pot, per què no fa prodigis?". "Déu sap la seva tasca i la de l'home i sap que és massa Déu per fer miracles. I és dirigeix a Ell amb la confiança d'un fill que increpa al Pare quan la impotència l'ofega. Fa calfred llegir això que se sent la rebel·lia en la mort d'un ésser molt estimat: "Per què si hi ha un cel, ell hi és, segur, ell hi és. I si no hi fos, deixa't anar de berbes, diguem que no has sabut crear un cel". I quan manifesta: "Crec tant en Déu que som tranquil·lament ateu", es veu la

A què té por Jaume Santandreu?

A l'enveja i a la hipocresia. Són dues coses que no respecten l'estament de bondat oficial.

Voldríeu comentar aquestes frases?

"El que s'ocupa de fer el bé, no té temps d'ésser bo". Tagore.

"Jo som d'una raça inferior; som d'aquells que encara creuen en Déu". Rimbau.

"Del fanatisme a la barbàrie no hi ha més que una passa". Diderot.

"No reconec altre signe d'excelsitud que la bondat". Beethoven.

"Veure el que és just i no fer-ho, és falta de valor". Confucio.

"No hi ha homes menys cristians que la majoria de catòlics". Burke.

"Jo no vull que s'acabin els rics; només vull que s'acabin els pobres". Cantinflas.

Referent a n'aquestes frases, m'agradaria haver-les escrites jo. Si fos un manifest ho signaria amb els meus dos llinatges. M'hi he sentit retratat i identificat amb elles.

Jo crec que Jaume Santandreu té un refugi de luxe pel seu esperit; la literatura. Aquí purifica tot el que viu amb els desheretats del món: la brutícia, la misèria, la injustícia.. Però sempre torna a l'altre Refugi perquè ho necessita. Ha de repartir l'estimera que li sobra. I allà pot donar molt d'amor i una mica d'esperança a aquells que més els manca.

Catalina Amer Vives,
Juny de 1994

LA PELL

Vacuna col.lectivista

JAUME SANTANDREU

● No hi ha vacuna contra la Sida, ni contra l'atur, ni contra la misèria.

Els miserables, seropositius, drogaadictes, desemparats, ... estan irremediablement condemnats a mort.

La societat que els ha parit i lletat no sap què fer-ne amb ells.

La ciència, l'altíssima ciència que aconsegueix armes cada cop més poderoses i subtils per guanyar les guerres –val a dir, per matar amb més enginy i eficàcia– no troba vacunes per retornar a la vida els mig-morts; vull dir els morts en vida.

El que sí ha sabut inventar, no obstant, aquesta mateixa societat que formam i peixem entre tots, és una vacuna contra els miserables; un antídote que la salva de tota culpa, que l'allibera de tot penediment davant la passió, calvari, agonia i mort de tants fills seus desgraciats.

La societat nostra ha trobat l'antivírus que assegura que el seu cos, el seu estimadíssim cossot de verge pudorosa, no patirà mai un atac de misericòrdia i compromís davant unes cèl·lules putrefactes que posen en perill la seva honorable integritat.

Aquesta vacuna col.lectiva té una composició molt simple i casolana: no calen grans alquímies ni sofisticats laboratoris químics.

Qualsevol membre d'aquesta societat, a ca seva mateix, a la cuina com qui es prepara una tisana, pot elaborar un remei tan contundent.

Per si de cas l'heu fabricada d'esma –ja que si una cosa és certa és que tots ens hem auto-vacunat– us ofereix els components químics per tenir-ne una fórmula més deliherada.

Com pertoca a cixes avinenteses d'alta alquímia, els mots són allargassats i esmussos, tot grinyolant a l'oida.

Contra la misèria, la societat es vacuna amb:

–*La individualització.* Dispersant els casos hom es protegeix de l'impacte.

Un miserable als semàfors, un altre a una plaça –solitaris i anònims–, no passen de ser una mica de boira en el panorama.

–*La culpabilització.* Quan un ciutadà benestant i benpensant es diu a si mateix: «són així perquè volen. A això ho fan per vici. Tothom troba allò que cerca...», aquest ciutadà arribarà a ser capaç de caminar sobre els cadàvers de la pesta.

–*La criminalització.* Gran part d'aquests miserables, per imperatius de la seva mateixa misèria, es veuen forçats a viure fora de la llei, fins i tot contra ella.

No hi ha vacuna millor per a la tranquil·litat dels qui van per la llei i hi resten, almanco aparentment, que poder escopir una sentència: «són delinqüents, simples «xoriços» que no respecten res... mereixerien la força».

–*La moralització.* Per més burla i afront, aquests miserables ho són per mor del sexe i des del sexe: prostitutes, homosexuals, «xaperos»... pervertits! S'ho mereixen!

–*La burocratització.* Contra fam, papers; contra més fam, més papers.

Una taula escriptori protegeix de mals contactes humanitzants.

Una estadística redueix a xifres tots els mals sentiments de compassió.

–*La institucionalització.* L'invent millor per vacunar-se de la misèria és fer-li un sòtil.

Un sòtil superior, ben organitzat, ben acreditat, ben legalitzat, ben net... des d'on moure els fils dels titelles.

Antivírus perfecte: «Que ho facin les institucions».

–*La teorització.* Els miserables poden morir ofegats per les belles teories, per les impossibles utopies, per les santíssimes exigències.

Quan un altruista diu: «O passen per aquí o res» queda net de polls, xinxes, puces i gadelles per a tota la vida.

NOTA: Aquest beuratge cal que sigui remenat, ben remenat, abans d'usar-lo.

Mai no falla.

Dia 10, diumenge, és la festa de sant Cristòfol, festa patronal a Biniali i patró dels conductors.

Del 14 al 22 VI Curs Internacional de Música Vila de Santanyi (Escola Pública de Cala d'Or)

Dia 16, festa de la Mare de Déu del Carme, fan festa a molts de port de mar, Port de Pollença, Port d'Andratx, etc. Aquest mateix dia comença el Quart Creixent, es produiran ennuvolats, qualche tempesta i tronades.

Dia 17, diumenge, Concert Torrent de Pareis, per la Capella Mallorquina.

Dies 17, 22 i 31, VI festival de Música Clàssica a Artà (Claustre del Convent dels Franciscans).

Dia 20, dimecres, festa de Santa Margalida.

Dies 21, 23, 24 i 25 a Ses Voltes (Palma), Cançons de la Mediterrània (Grups Folklòrics del Mediterrani).

Dia 21, dijous, festa de santa Pràxedes, festa patronal a Petra.

Dia 22, divendres, santa Maria Magdalena. Aquest dia entra la lluna plena, temps clar amb algun núvol.

Dia 24 a Vilafranca, I festival Internacional de Música Pla de Mallorca.

Dia 25, dilluns, festa de sant Jaume. No és laborable.

Dia 25 a Algaida, I festival Internacional de Música Pla de Mallorca.

Del 25 al 31, XIV Mostra Internacional Folklòrica de Sóller.

Dia 26, dimarts, Sant Joaquim i Santa Aina.

Dia 28 festa de santa Catalina Tomàs. Carro Triomfal de la Beata a Valldemossa.

Dia 30, dissabte, comença el quart minvant. Temps ennuvolat amb alguna turmenta.

Dia 31, diumenge, festa de sant Ignasi.

Dia 31, a Llubí, I festival Internacional de Música Pla de Mallorca.

Agost

Dia 1, sant Feliu, patró de Llubí.

Dia 2, festa de la Mare de Déu dels Àngels de Pollença.

Dies 2, 9, 16 i 23 al Castell de Bellver, XXIV Serenates d'Estiu (Música Clàssica).

Dies 3, 4, 6, 12, 19 i 26, XVI festival Internacional de Deià (Música clàssica).

Dia 6, marxa des Güell a LLuc a peu (XXI edició).

Dies 6, 10, 12, 13, 17, 20, 24, 27 i 31, XXXIII Festival de Pollença (Música clàssica).

Dies 6, 13, 20 i 27, Concerts a l'herba (Música Clàssica), al Club de Golf de Bendinat.

Dia 7, diumenge, comença la lluna nova. Temps ennuvolat amb vents de l'Oest.

Dies 7, 14, 21 i 28, XIV Festival Frederic Chopin (Cartoixa de Valldemossa).

Dies 7 i 13, VI festival de Música Clàssica d'Artà.

Dia 10, dimecres, Sant Llorenç, patró de Selva.

Dies 13, 14 i 15, XI trofeu Hípic SAR. Infanta Elena (Club escola d'equitació de Mallorca).

Dia 14, diumenge, comença el quart creixent. Vents forts i temps fresc i humit.

Dia 14, a Sencelles I festival Internacional de Música Pla de Mallorca.

Dia 15, dilluns la Mare de Déu d'agost.

Dia 20, dissabte, san Bernat.

Dia 21, diumenge, comença la lluna plena. Calor suportable.

Dia 23, santa Rosa de Lima.

Dia 24, dimecres, sant Bartomeu.

Dia 28, diumenge, sant Agustí, festes patronals a Felanitx.

Dia 28, a Ariany, I festival Internacional de Música Pla de Mallorca.

Dia 29, dilluns, comença el quart minvant. Bon temps d'estiu amb forta calor.

Dia 29, a Sant Joan, I festival Internacional de Música Pla de Mallorca.

Dia 31, dimecres, sant Ramon.

Setembre

Dia 3, XIII mostra Folklòrica Cultural Mallorquina a Son Ferriol.

Dia 3 a Lloseta "Lloseta, canta i balla" (Balls populars).

Dia 4, la Processó de la Beta a Santa Margalida.

Dia 5, dilluns, comença la lluna nova, temps ennuvolat i tranquil,

Dia 8, dijous, naixement de la Mare de Déu. Festes patronals a Lloseta.

son pare cansat, li proposà que es jugués una estona a un matalàs vell que duien, mentre duràs sa travessia fins a sa pesquera. Mestre Tomeu, agraït pel gest del menut, accedí, però no de molt bon grat, es nin no era encara un pilot massa experimentat, per la qual cosa li preguntà.

- Estàs segur que en sabràs?

- "Vet" mon pare, i vos m'ho heu vist fer moltes vegades - Respongué s'afot.

Mestre Tomeu "Capellà", vençut, consentí amb sa idea, tanmateix un dia o s'altre hauria de començar a marejar, i aquella nit era tan bona com qualsevol altra, no hi havia ones, la mar era un llençol que se mastegava tan sols pel bot de qualche peix, espantat per un llop o un dofí que anaven de cacera.

Prest entrà en un somni profund, mentre en Tomeuet s'aferrava fort a sa barra des timó i procurava seguir es rumb de sa marca que son pare havia fet a sa brúixola. Passà una hora aproximadament, quan succeí el que era inevitable, en Tomeuet amb es seus catorze anys, clucà es ulls i va fer una becada, no molt llarga, d'uns quinze a vint minutets.

Es so d'una bocina despertà a pare i fill que aixecaren sa vista per contemplar bocabadats, com durant aquell quart d'hora havien perdut es rumb, i se trobaven enmig d'una formació de vaixells de "brega", grans com la seu, que no

s'havien assabentat de sa presència des llaütet, navegant rumbós com un cavallet jove al seu costat. Un d'aquells porta-avions d'allà on és en Clark Gable, va enviar una "moscarda" que els va passar per damunt aixecant una ventolera que quasi els va enfonsar. Mestre Tomeu s'enfadà amb aquell aparat fent-li senyals evidents des seu mal estar, altra gent que de vegades ho conta, diuen si es cagà amb qualche familiar des pilot, el que sí és cert és que s'helicòpter s'allunyà, possiblement per no enfonsar-los. Tot seguit s'acostà per darrera un vaixell un tant més petit,

que fent senyals de llum, idò tan sols començava a sortir es sol, demanava que s'identificassin.

Mestre Tomeu, que de jove havia servit a "mari-neria", agafà sa llanterna, i respongué diligent i amb evidència d'un exceHent humor.

- Som pescadors mallorquins!, anam en so de pau, no tenim intenció d'atacar si no mos tornau provocar!.

Aquesta me la contà l'amo en Cosme "Rotget", un dia que em convidà a berenar de sardines torrades, a ca-seva vorera de mar. Males llengües diuen si és veritat i altres si no ho és, tant si ho és com si no ho és, almanco fa somriure.

Pere Xiroi

RACÓ DE CUINA.

Ja som un pic més amb vosaltres, i amb un temps molt calorós que és una mica mal d'aguantar.

Avui us donarem una recepta pròpia de la cuina basca, que es fa amb bacallà i que, pel fet de ser un plat molt complet pot molt bé servir-se com a plat únic i a més, té l'avantatge de poder-se preparar amb antelació.

Crèiem també que per ajudar a refrescar-nos un poc no estaria malament acompanyar-lo d'un bon gelat. Per això, encara que a altres números d'aquesta revista ja hi hem inclòs receptes de gelats, avui us en donarem una de bàsica i algunes de les nombroses variacions que s'hi poden fer.

Anem idò per feina i una vegada més, ben arromangats i disposats, comencem a fer la:

PORRULSADA BASCA

(ESCUDELLA DE BACALLÀ)

INGREDIENTS PER A 4 PERSONES:

- 250 gr. BACALLÀ SEC
- 4 PORROS
- 1 kg PATATES
- 3 GRANS D'ALL
- 2 dl. D'OLI
- 1/2 l. DE BROU DE PEIX (FUMET)
- SAL

ELABORACIÓ:

Es posa el bacallà en remull per dessalar-lo. Quan està dessalat es col·loca dins una cassola cobert d'aigua i es posa a foc suau; quan comenci a fer una escuma blanca s'apaga el foc, es treu el bacallà i es reserva. També es guarda l'aigua de la cocció.

En una cassola se sofregeix, en oli, la part blanca dels porros i també un poc de verda, tallada petita. Quatre o cinc minuts després s'hi fregeixen els alls i es reserva tot just; A continuació s'hi afegixen les patates, pelades i tallades a rodanxes fines, se'ls-hi donen unes voltes al foc i s'hi ajunta el bacallà esmicolat; s'hi aboca el fumet de peix i mig litre d'aigua de la cocció del bacallà. Es tapa la cassola i es deixa que bulli tot junt una estona. Per últim hi ajuntam els alls fregits, que s'hauran picat al morter; es posa a punt de sal i ja està a punt per menjar.

CREMA ANGLESA PER GELATS

(RECEPTA BASE)

INGREDIENTS PER 10-12 RACIONS:

- 1 l. LLET
- 8 VERMELLS D'OU
- 250 / 300 gr. SUCRE
- AROMA AL GUST (VAINILLA, CANYELLA, PELL DE LLIMONA, ETC)

DISCOS

C VIDAL 51 TL 88 02 83

**moda
Pell**

Avinguda General Luque, 164 - Tel. 502512 - INCA (Mallorca)

INSTAL·LACIONS D'AIGUA I ELECTRICITAT

Isidre Martín Martorell

C/Teatre, 11

07300 INCA

☎ 50 04 61

ESTANY MELIÀ

TABACS, REVISTES I PREMSA
JUGUETERIA PETITA

C/Major, 14

☎ 50 27 97

INCA

Botiga

La Florida

Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

PUBLICITAT
a partir de 600 pts.

☎ 50 37 72

**LLIBRERIA
PAPERERIA**

BELTRAN

Antònia Llobera i Ramis

☎ 50 03 39

Carrer Major, 34

EL COMERÇ DE LA SEVA CONFIANÇA

VILANOVA

Costa i Llobera, 208

☎ 50 28 20

C/Hostals, 47

☎ 50 42 29

PAPERERIA

Cervantes

Vallada, 140

☎ 50 27 99

INCA

Espirafocs

LLIBRES

Bisbe Llompart, 127

☎ 50 25 35